

สรุปนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงาน ปีงบประมาณ ๒๕๕๘

ส.ป.ก. ได้จัดให้มีการสัมมนา เรื่อง นโยบายและแนวทางการปฏิบัติงาน ปีงบประมาณ ๒๕๕๘ แก่ผู้บริหาร ส.ป.ก. ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จำนวนประมาณ ๒๐๐ ราย ในวันศุกร์ ที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๘ ณ ห้องแกรนด์บอลรูม ชั้น ๓ โรงแรมดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยนายสรเสรีณ อัจจุตมานัส เลขานุการ ส.ป.ก. เป็นประธานในพิธีเปิดการสัมมนาและมอบนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงาน ปีงบประมาณ ๒๕๕๘ ซึ่งมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๘ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มอบนโยบายและแนวทางการดำเนินงานของ ส.ป.ก. ตามนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (รมว.กษ.) แก่คณะผู้บริหาร ส.ป.ก. ซึ่งเลขานุการ ส.ป.ก. ได้สรุปนโยบายของรมว.กษ. ในด้านแนวทางการดำเนินงานของ ส.ป.ก. ดังนี้

นโยบายของ รมว.กษ. ในด้านแนวทางการดำเนินงานของ ส.ป.ก.

๑. รมว.กษ. เห็นว่า ส.ป.ก. ทำงานไม่เป็นไปตามนโยบายของท่าน ซึ่งท่านพยายามเร่งรัดตลอดมา เมื่อท่านเลขานุการ (สรก.) คนก่อนได้ลาออกล่วงหน้าเป็นเดือน จึงต้องสรรหาคคนมารับผิดชอบงาน และได้เลือก คุณสรเสรีณ อัจจุตมานัส มาเป็นเลขานุการ ส.ป.ก.

๒. การบริหารราชการของรัฐบาลปัจจุบันเป็นการบริหารประเทศในภาวะไม่ปกติ การดำเนินงานหรือภารกิจของรัฐบาลนี้ จึงต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษ แม้ว่าจะงานปกติจะต้องทำอยู่ แต่ก็ต้องเร่งทำงานตามนโยบายของรัฐบาลนี้ก่อน

๓. งานตามนโยบายรัฐบาล

๓.๑ งานตรวจสอบการถือครองที่ดิน

- การตรวจสอบการถือครองที่ดินที่จัดแล้ว
- การตรวจสอบการถือครองที่ดินที่ยังไม่ได้จัด

๓.๒ การจัดที่ดินแปลงใหญ่

- จังหวัดชุมพร
- จังหวัดอุทัยธานี
- จังหวัดนครราชสีมา
- จังหวัดกาฬสินธุ์ (ซึ่งเดิมอยู่ในแผนปีงบประมาณ ๒๕๕๙ นโยบายย้ายมาปีนี้)

๓.๓ การตรวจสอบเขตทับซ้อนของพื้นที่ป่าไม้กับเขตปฏิรูปที่ดิน และการตรวจสอบสภาพป่าไม้ในเขตปฏิรูปที่ดิน

๓.๔ การดำเนินงานในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในเขตปฏิรูปที่ดิน (จังหวัดมุกดาหาร) ซึ่งท่านปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กล่าวว่างานตาม ๓.๑ และ ๓.๓ เป็นงานปกติของ ส.ป.ก. แต่ รมว.กษ. ท่านมีนโยบายให้เร่งรัด ส่วนงานตาม ๓.๒ และ ๓.๔ เป็นงานที่ส.ป.ก. สนใจอยากทำเองและเสนอพื้นที่ที่จะดำเนินการไปก็ต้องผลักดันกันต่อไป

๔. ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มอบนโยบายในส่วนของท่านเองในการดำเนินงานของ ส.ป.ก. สรุปได้ ดังนี้

นโยบายของปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในด้านแนวทางการดำเนินงานของ ส.ป.ก.

๔.๑ งานตรวจสอบการถือครองที่ดิน

ให้เร่งดำเนินการตรวจสอบการถือครองที่ดิน เมื่อตรวจสอบเสร็จแล้วให้แยกข้อมูลให้ชัดเจน จากนั้นให้กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ชัดเจน การจัดการกับผู้กระทำความผิดระเบียบต้องชัดเจน ส่วนพื้นที่ที่ยังไม่ได้จัด หากนำกลับเข้ามาในกระบวนการปฏิรูปที่ดินได้ ก็อาจนำมาจัดเป็นแปลงใหม่ตามนโยบายของรัฐบาลก็ได้

๔.๒ การส่งเสริมหลักการจัดที่ดิน

ส.ป.ก. มีกฎหมายรองรับการส่งเสริมและพัฒนา จึงสามารถส่งเสริมตามรูปแบบที่กำหนดได้ หรือส่งเสริมเป็นแปลงใหญ่ ๑,๐๐๐ ไร่ก็ได้ เช่น แปลงลำไยนอกฤดูกลางของจังหวัดลำพูน ท่านปลัด กษ. มองว่าพวกเรา มีศักยภาพ แต่ ปทจ. บางคนไม่มีเพื่อนหรือเครือข่าย บางคนไม่จบด้านเกษตรจึงอาจไม่เข้าใจ เรื่องการพัฒนาจึงไม่ค่อยใส่ใจ และสุดท้ายท่านขอให้ ส.ป.ก. เร่งดำเนินการจัดที่ดินให้ดี จากนั้นเร่งพัฒนาและแจ้งให้ทุกฝ่ายทราบถึงผลการดำเนินงาน หากจะมีผู้ทิ้งที่ดินทำกินก็เตือนให้กลับมา เพื่อจะได้เร่งพัฒนาต่อไป

ในส่วนของคุณเลขาธิการ ส.ป.ก. นั้น การจะให้นโยบายใดๆ มีวิธีคิดอยู่ ๒ ประการ คือ

๑. อยากทำอะไรใหม่ๆ ให้ ส.ป.ก. บ้าง

๒. อยากจะแก้ปัญหอะไรของ ส.ป.ก.

แต่เมื่อมาพิจารณาจากนโยบายของ รมว. กษ. และปลัด กษ. แล้ว จึงเห็นว่า ไม่ควรให้นโยบาย ใดๆ ที่เป็นการสร้างงานใหม่ เพราะงานตามนโยบายของ รมว. กษ. และงานปกติของ ส.ป.ก. ก็มีมากมายอยู่แล้ว จึงได้นำแนวคิดข้อ ๒. ที่อยากจะแก้ปัญหของ ส.ป.ก. มาเป็นนโยบายดำเนินการ ซึ่งเป็นภารกิจที่ท้าทายของคุณเลขาธิการ ส.ป.ก. ที่จะต้องเร่งรัดให้ทำงานมากขึ้นและเร็วขึ้น ซึ่งได้เชิญผู้อำนวยการสำนัก/กอง พร้อมทั้ง ผอ. กลุ่มต่างๆ มาพบ เชิญปฏิรูปที่ดินจังหวัดจำนวนหนึ่งมาหารือ รวมทั้งเชิญผู้ตรวจราชการ ส.ป.ก. มาขอทราบปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการดำเนินงานทั้งหมดของ ส.ป.ก. ทั้งงานนโยบายและงานปกติ และได้ทำการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและแนวทางการดำเนินงานที่เหมาะสมและถูกต้องแล้ว จากนั้นจึงได้นำผลสรุปที่ได้ไปหารือท่านรองเลขาธิการทั้งสามท่าน เพื่อให้ได้ข้อสรุปแล้วจึงได้มาประชุมมอบนโยบาย ในการดำเนินงานของ ส.ป.ก. โดยจะมีการกำหนดงานใหม่เพิ่มขึ้นและแผนงานยังคงมีเป้าหมายเท่าเดิมเพื่อให้ท่านไปเร่งรัดดำเนินการ เว้นแต่งานการจัดซื้อที่ดินเอกชน และเมื่อเวลาผ่านไประยะหนึ่งแล้ว จะทำการติดตามประเมินผล หากใครทำงานล่าช้า โดยไม่มีเหตุผลที่พอจะรับฟังได้จะมีมาตรการลงโทษหวังว่าทุกท่านคงเข้าใจความจำเป็นที่จะต้องเร่งรัดงาน ทั้งนี้ไม่ได้อยากลงโทษใคร แต่ไม่เคยกลัวหรือลังเลที่จะลงโทษใครเช่นกัน

/นโยบาย...

นโยบายการดำเนินงานของ ส.ป.ก. ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

โดย นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส เลขาธิการ ส.ป.ก.

๑. การตรวจสอบการถือครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

๑.๑ กรณีที่ดินจัดแล้ว

(๑) กรณีมีการกระทำที่ผิดระเบียบเกี่ยวกับการเปลี่ยนมือ

เดิม ส.ป.ก. ได้กำหนดวิธีการตรวจสอบโดยให้พิจารณาจากข้อมูลบางประการ เช่น ทะเบียนเกษตรกร การเสียภาษีบำรุงท้องที่ การจ่ายค่าไฟฟ้า การจ่ายค่าประกันสังคม ซึ่งข้อมูลเหล่านี้อาจมีไม่ครบถ้วน และอาจไม่ชัดเจนว่ามีการเปลี่ยนมือหรือผู้ได้รับการจัดที่ดินหรือผู้ครอบครองที่ดินเป็นเกษตรกรหรือไม่ ขณะเดียวกัน ส.ป.ก. ก็ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์พิจารณาชี้ขาดหรือเกณฑ์ตัดสินใจที่ชัดเจนพอก่อนการที่จะนำไปให้ผู้ชุมนุมชนหรือผู้ปกครองส่วนท้องถิ่นให้คำรับรอง ทำให้มีแนวทางการดำเนินการที่แตกต่างกัน ได้ผลการดำเนินการและมาตรฐานการตรวจสอบที่แตกต่างกัน ทำให้ผลการตรวจสอบอาจไม่เป็นที่ยอมรับหรือชี้แจงต่อบุคคลทั่วไปได้

ดังนั้น จากนี้ไปจะมีการทบทวนทางการตรวจสอบการเปลี่ยนมือและความเป็นเกษตรกรของผู้ได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ เพื่อให้มีความชัดเจน ถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน และเชื่อถือได้โดยจะมีคำสั่งให้ถือปฏิบัติต่อไป

(๒) กรณีที่มีการกระทำผิดระเบียบเกี่ยวกับการทำหรือการใช้ประโยชน์ในที่ดิน

โดยปกติที่ดินแปลงที่มีการกระทำผิดระเบียบในกรณีนี้ จะปรากฏร่องรอยค่อนข้างชัดเจนในลักษณะสิ่งก่อสร้างที่เป็นอาคาร/สถานที่ที่เป็นวัตถุประสงค์และมีราคาสูงมาก ดังนั้น แนวทางการตรวจสอบโดยอาศัยการชี้เป้าหมายจากสำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดิน (สผส.) ยังคงสามารถใช้ปฏิบัติได้ การตรวจสอบที่ดินเป้าหมายเหล่านี้ คงหนีไม่พ้นต้องใช้เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ลงพื้นที่ตรวจสอบ ซึ่งคงไม่ยากสำหรับ ส.ป.ก. จังหวัด ที่จะพบและหาข้อสรุปว่ามีการกระทำผิดระเบียบหรือไม่ แต่ที่ยากและส.ป.ก. ไม่มีแนวทางที่ชัดเจนในประเด็นนี้ว่า ส.ป.ก. จะต้องดำเนินการอย่างไรต่อไป เพื่อให้เกิดผลในการบังคับใช้กฎหมายทั้งทางปกครอง ทางแพ่ง และทางอาญา

ดังนั้น จากนี้ไปจะมีการทบทวนกำหนดแนวทางการตรวจสอบการกระทำผิดระเบียบเกี่ยวกับการทำหรือการใช้ประโยชน์ในที่ดินที่ได้มีการจัดการแล้ว

(๓) การดำเนินคดีกับผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินทั้งสองกรณีตาม (๑) และ (๒)

ส.ป.ก. จะกำหนดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน สามารถปฏิบัติได้ โดยจะเป็นเพียงกระบวนการรวบรวมพยานหลักฐานที่จำเป็นในทางคดีทั้งปวง แล้วจะแจ้งให้ ส.ป.ก.จังหวัด เพื่อนำไปปฏิบัติ ทั้งนี้ ส.ป.ก. จะจัดส่งเจ้าหน้าที่จากส่วนกลางไปช่วยดำเนินการอีกทางหนึ่ง และในเบื้องต้นให้ดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดที่มีใช้เกษตรกรเป็นลำดับแรก จากนั้นจึงจะดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดที่เป็นเกษตรกรในลำดับต่อไป

ในขณะเดียวกัน เมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๘ เลขานุการ ส.ป.ก.ได้ไปประชุมคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ซึ่งมีท่านนายกรัฐมนตรี (นรม.) เป็นประธานกรรมการ ท่านได้ให้แนวทางซึ่งน่าจะพอถือเป็นนโยบายได้ว่า ไม่ควรไปรื้อทำลายสิ่งก่อสร้างต่างๆบนที่ดิน ท่านเสียดาย ท่านเห็นว่า ควรนำมาใช้ประโยชน์ เช่น ให้ยกกรรมสิทธิ์แก่ทางราชการเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในทางราชการหรือให้เขาดำเนินกิจการต่อไป ซึ่งอาจจะนำนโยบายดังกล่าวหารือกับ รมว.กษ. และ คปท. เพื่อหาทางออกในเรื่องนี้ต่อไป

๑.๒ กรณีที่ดินที่ยังไม่ได้จัดหรือจัดไม่ได้

ที่ผ่านมา ส.ป.ก. ไม่ได้กำหนดแนวทางการตรวจสอบในเรื่องนี้อย่างชัดเจนมีเพียงการชี้เป้าหมายจากส่วนกลาง ไปยัง ส.ป.ก.จังหวัดเท่านั้น เรื่องนี้เป็นเรื่องยากจริงสำหรับส.ป.ก. ในอดีตที่ผ่านมา ส.ป.ก. หรือ คปท. เรามีการดำเนินการเรื่องนี้อย่างจริงจัง โดยท่านเลขาธิการสุทธิพร จิระพันธุ์ แต่คนที่รับผิดชอบทำเรื่องนี้ในแง่ของกฎหมาย คือ นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส ในฐานะหัวหน้าฝ่ายคดี โดยมีท่านไพโรจน์ โกลนิยม ผู้อำนวยการกองนิติการในขณะนั้นเป็นเสาหลักในการดำเนินงาน เป็นการต่อสู้กับคู่ต่อสู้ที่ไม่เห็นตัว และใช้กลยุทธ์นิ่งเฉยหรือเพิกเฉยอย่างเดียว ส.ป.ก. ต้องเป็นฝ่ายรุกไล่ตลอดเวลาด้วยวิธีการต่างๆ ทั้งชูทั้งปลอบ ไม่มีวิธีการที่แน่นอนตายตัว ดังนั้น ที่ผ่านมา ส.ป.ก. จึงไม่ได้กำหนดแนวทางการตรวจสอบให้ชัดเจนพอ ซึ่งต่อไปจะกำหนดแนวทางที่ชัดเจนให้ไปดำเนินการ ซึ่งแนวทางที่จะมอบนโยบายไม่ยุ่งยาก เพราะในปลายทางของเรื่องนี้จะจบลงที่การฟ้องคดีทั้งแพ่งทั้งอาญา ซึ่งเมื่อ ส.ป.ก. ทราบปลายทางแล้ว กระบวนการทำงานก็จะมีแนวทางการดำเนินการแนวทางเดียว คือ การตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อใช้ในทางคดีต่อไป โดยจะแยกแนวทางการดำเนินการออกเป็น ๒ แนวทาง คือ

(๑) กรณีผู้ถือครองที่ดินรายย่อย

กลุ่มคนเหล่านี้เราจะทราบรายชื่อทราบที่อยู่แล้ว เพราะส่วนใหญ่จะมีการรังวัดที่ดินไว้แล้ว ซึ่งแนวทางเบื้องต้นนั้น ให้ ส.ป.ก. จังหวัด ติดต่อ/ติดตาม และเร่งรัดให้เข้ามาในกระบวนการปฏิรูปที่ดิน โดยอาจติดต่อผ่านทางผู้ปกครองท้องที่ หรือ อบต. หากยังไม่มาพบเพื่อเจรจาหาข้อยุติ ให้ส่งหนังสือเร่งรัดทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ ๒ ครั้ง ระยะเวลาห่างกันประมาณ ๑ เดือน หลังจากนั้นหากยังไม่ติดต่อกลับมาให้ยุติการตรวจสอบ/ติดตาม และเริ่มกระบวนการรวบรวมพยานหลักฐานในทางคดีต่อไป

/ (๒) กรณีผู้ถือครอง...

(๒) กรณีผู้ถือครองที่ดินรายใหญ่

ให้พยายามสืบสวนสอบสวนทั้งในทางเปิดเผยและในทางลับ เช่น สืบจากการเสียภาษีบำรุงท้องที่ ขอเบอร์โทรศัพท์ติดต่อผู้ถือครองที่ดินจากกำนันผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้ดูแลที่ดินแปลงนั้น พยายามหาทางพูดคุยและเจรจาก่อนอาจมีทางออกที่ดีกว่า เพราะในกรณีผู้ถือครองที่ดินรายใหญ่นี้ ก่อนจะดำเนินคดี ลธก. จะประสานกับ คสช. ก่อนว่า จะใช้มาตรการของ คสช. เข้าไปดำเนินการหรือไม่ อย่างไร หากรายใด คสช. ไม่สนใจเข้าแก้ไขปัญหา ส.ป.ก. ก็ส่งฟ้องคดีทั้งทางแพ่งและทางอาญาต่อไป

๒. การจัดที่ดินแปลงใหญ่ตามนโยบายของรัฐบาลในรูปแบบกรม

ส.ป.ก. ได้เสนอพื้นที่แปลงใหญ่ ๕ แปลง ใน ๕ จังหวัด คือ ชุมพร อุทัยธานี กาฬสินธุ์ และนครราชสีมา ซึ่งเดิมกำหนดไว้จะดำเนินการจัดเกษตรกรในรูปแบบการขออนุญาตให้สหกรณ์ใช้ประโยชน์ที่ดิน ในปีงบประมาณ ๒๕๕๙ แต่ รมว.กษ. มีนโยบายให้เร่งรัดมาดำเนินการในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ นี้ซึ่ง คทช. เมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๘ ได้ให้ความเห็นชอบที่แล้ว ซึ่งทั้ง ๕ แปลงดังกล่าวได้มีการวางแผนการจัดที่ดินและสิ่งสาธารณูปโภคไว้เรียบร้อยแล้ว ในขั้นตอนต่อไปจะได้ส่งมอบให้คณะกรรมการจัดที่ดินจังหวัด (คทจ.) ไปดำเนินการกลั่นกรองตัวเกษตรกรที่จะได้รับการจัดที่ดินต่อไป จากนั้น ส.ป.ก. จะรับผลการพิจารณาของ คทจ. มาดำเนินการตามกระบวนการปฏิรูปที่ดินต่อไป ซึ่งอาจจะต้องมีการออกระเบียบ คปก. ว่าด้วยการจัดที่ดินให้แก่สถาบันเกษตรกรออกมารองรับนโยบายของรัฐบาลนี้ต่อไป ส่วนการพัฒนาแปลงที่ดินนั้น ได้รับการประมาณจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่า ในเรื่องเหล่านี้จะใช้งบประมาณจากกรมชลประทานในส่วนที่เกินห้าล้านบาท และกรมพัฒนาที่ดินในส่วนที่ไม่เกินห้าล้านบาท ส่วน ส.ป.ก. จะรับผิดชอบดำเนินการในเรื่องถนนเข้าแปลงที่ดิน

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากที่ดินแปลงใหญ่ของจังหวัดนครราชสีมาเป็นที่เอกชนที่จัดซื้อจากการนำมาจัดแปลงใหญ่ให้แก่สหกรณ์นั้น อาจไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของการจัดซื้อที่ดินเอกชน โดยใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งลธก. กำลังประสานงานกับทาง คทช. เพื่อขอลอนแปลงนี้ออกมาก่อน และจะหาแปลงอื่นทดแทนให้ต่อไป

๓. การดำเนินงานตรวจสอบแก้ไขปัญหาการทับซ้อนของพื้นที่ป่าไม้กับเขตปฏิรูปที่ดินและการตรวจสอบพื้นที่คงสภาพป่าในเขตปฏิรูปที่ดิน

จากการรายงานของสำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดิน เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๘ และข้อมูลที่ ส.ป.ก. จังหวัด ต้องดำเนินการ สืบเนื่องจาก การประชุมคณะทำงานแก้ไขปัญหา การทับซ้อนของพื้นที่ป่าไม้ พื้นที่ปฏิรูปที่ดิน และพื้นที่คงสภาพป่า ระดับกระทรวง วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๘ สรุปได้ว่า

๑. มติด้านการจัดทำข้อมูลและแผนที่พื้นที่มีสภาพป่าปัจจุบันส่งคืนกรมป่าไม้ (FR)

สผส. ได้จัดทำข้อมูลและแผนที่พื้นที่มีสภาพป่าปัจจุบันส่งคืนกรมป่าไม้ (FR) โดยขอให้ ส.ป.ก. จังหวัดทำงานแล้วเสร็จเร่งรัดสรุปตารางแสดงข้อมูลพื้นที่คงสภาพป่าที่จะส่งคืนกรมป่าไม้ โดยให้สรุปยอดทั้งสิ้นว่ามีทั้งหมดกี่อำเภอ กี่แปลง กี่ไร่ และหากข้อมูลไม่ตรงในรายงาน PARA ให้ไปแก้ไขใน PARA และฐานข้อมูลใน ALRO LAND ให้ถูกต้องตรงกัน และข้อมูลระหว่างแผนที่ (๑: ๘,๐๐๐) ที่แสดงรูปแผนที่พื้นที่คงสภาพป่าที่จะส่งคืน ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องลงนามรับรองร่วมกันแล้ว เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการส่งคืนพื้นที่มีสภาพป่าคืนให้กรมป่าไม้เป็นรายจังหวัดต่อไป โดยจังหวัดที่ยังไม่ส่งพิมพ์ระหว่างแผนที่ ๑ : ๘,๐๐๐ และ ๑ : ๕๐,๐๐๐ ให้เร่งรัดส่งพิมพ์ และเมื่อได้รับแผนที่คืนแล้วให้เร่งรัดลงนามรับรองร่วมกันและส่งให้ส่วนกลาง Scan ใช้เป็นหลักฐานในการส่งคืนพื้นที่คงสภาพป่าต่อไป ซึ่ง สผส. ตรวจสอบแล้ว มีพื้นที่ป่าไม้ที่จะต้องส่งคืนกรมป่าไม้ประมาณ ๖๐๐,๐๐๐ ไร่กว่า ไม่ถึงล้านไร่

๒. มติด้านการจัดทำรายละเอียดข้อมูลพื้นที่เพิ่มเติม (Bou/นอกเขต) ๔ กรณี

กรณีที่ ๑ พื้นที่ตกลงกันไม่ได้ (Bou) ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ในเขต พ.ร.ฎ.) และอยู่นอกแนวเขตของกรมป่าไม้ (กฎกระทรวง, Field book ฯลฯ)

กรณีที่ ๒ พื้นที่ตกลงกันไม่ได้ (Bou) นอกเขตปฏิรูปที่ดิน (นอกเขต พ.ร.ฎ.) และอยู่ระหว่างแนวเขตของกรมป่าไม้

กรณีที่ ๓ พื้นที่ตกลงกันไม่ได้ (Bou) ที่อยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดิน (นอกเขต พ.ร.ฎ.) และอยู่ในพื้นที่ของกรมป่าไม้ / อุทยานฯ

กรณีที่ ๔ พื้นที่ ส.ป.ก. สำรวจจริงวัด-จัดที่ดินนอกเขตปฏิรูปที่ดิน อยู่ในพื้นที่กรมป่าไม้ / อุทยานฯ ที่ไม่มีสัญลักษณ์ Bou

จากจังหวัดเป้าหมาย ๔๙ จังหวัด ส.ป.ก. ได้ดำเนินการครบถ้วน ๑๐๐% จำนวน ๑๘ จังหวัด ดำเนินการได้มากกว่า ๙๐% จำนวน ๑๒ จังหวัด กรมป่าไม้ยังไม่ได้ดำเนินการและที่ดำเนินการแล้วแต่ยังไม่สามารถตกลงกันได้อีก ๑๙ จังหวัด แต่ในส่วนของเราเองได้ดำเนินการตรวจสอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงเหลือเพียงการรอทำความเข้าใจตกลงแนวเขตกับทางกรมป่าไม้ โดยมีคณะทำงานจังหวัดเป็นคนตัดสินชี้ขาด แต่ทางกรมป่าไม้ก็ยังไม่พร้อม จึงยังไม่ชัดเจนว่าเราจะเริ่มเมื่อไรหรือพร้อมเมื่อไร

ดังนั้น จึงขอให้ สผส. สรุปผลการดำเนินงานในลักษณะปิดงานชั่วคราวเพื่อรอทางกรมป่าไม้ และให้รายงานไป กษ. เพื่อแจ้ง ทส. ต่อไป โดยระบุว่าเราพร้อมให้การสนับสนุนข้างรังวัดของเราให้แก่ทางเขาเพื่อทางเราจะได้ออนข้างรังวัดไปดำเนินการปักกติของเราต่อไปและในอีกส่วนหนึ่งก็จะเป็นโอกาสหรือจังหวะที่ ส.ป.ก. จะหันไปเร่งรัดงานจัดที่ดินตามแผนปกติจำนวน ๖๓,๐๐๐ ราย ต่อไป

/๔. งานตรวจสอบ...

๔. งานตรวจสอบ ส.ค.๑ ของสำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดิน

เป็นขั้นตอนหนึ่งของการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ของกรมที่ดิน ซึ่งแต่เดิม ส.ป.ก. จังหวัด เขาก็ต้องดำเนินการอยู่แล้วตามบันทึกข้อตกลงระหว่าง ส.ป.ก. กับกรมที่ดิน แต่เมื่อเวลาผ่านไปนาน ๆ แนวทางปฏิบัติหรือวิธีการตรวจสอบเริ่มกร่อน การตรวจสอบตามความอำเภอใจก็มีมากขึ้น และเมื่อเกิดข้อผิดพลาดในการออกโฉนดที่ดินมากขึ้น ส.ป.ก. ก็มีนโยบายเข้มงวดมากขึ้น โดยตั้งเองงานการตรวจสอบการทำประโยชน์ในที่ดินของที่ดิน ส.ค.๑ จากภาพถ่ายทางอากาศ เมื่อปี พ.ศ.๒๕๔๗ มาให้ สทท.ตรวจสอบเพื่อคำนวณเปอร์เซ็นต์การทำประโยชน์ในที่ดินแล้วแจ้งกลับไป ส.ป.ก. จังหวัด เพื่อประกอบการใช้ดุลยพินิจ ซึ่งจากวิธีดำเนินการดังกล่าว ลธก. เห็นว่า ได้ประโยชน์กับการพิจารณาของ ส.ป.ก. จังหวัด น้อยมาก แต่กลับสร้างภาระให้เกิดแก่ประชาชนทั่วไปอย่างมากจากปริมาณนับหมื่นคำขอ เราดำเนินการได้เพียง ๔,๐๐๐ คำขอแล้วเมื่อไรประชาชนถึงจะได้รับสิทธิของเขาก็ฟังได้ การดำเนินงานเช่นนี้ถือเป็นการใช้อำนาจโดยมิชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๙(๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีการพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.๒๕๕๒ กล่าวคือ เป็นการสร้างขั้นตอนหรือวิธีการที่เป็นภาระแก่ประชาชนเกินสมควร

ดังนั้น จึงให้ยกเลิกงานดังกล่าว โดยจะมอบหมาย รชก.เปรมจิต สังขพงษ์ ให้ไปกำหนดขั้นตอนการตรวจสอบ ส.ค.๑ ให้ชัดเจนและจะแจ้งเวียนให้ ส.ป.ก.จังหวัด ถือปฏิบัติต่อไป และจะขอให้ รชก.เปรมจิต สังขพงษ์ ประสานกับกรมที่ดิน เพื่อปรับปรุงแนวทางการตรวจสอบต่อไป ทั้งนี้ให้สำนักกฎหมาย ตรวจสอบปรับปรุงแนวทางปฏิบัติ แล้วให้จัดทำหนังสือเสนอ ลธก. ลงนามเพื่อแจ้งเวียนให้ทราบและถือปฏิบัติต่อไป

๕. งานค่าชดเชยที่ดิน

ตามที่ ส.ป.ก.ได้แจ้งเวียนหลักเกณฑ์ไปให้ ส.ป.ก.จังหวัด ถือปฏิบัติ นั้น ปรากฏผลกระทบเสียงสะท้อนกลับมาในทางลบค่อนข้างมาก โดยเรื่องค่าชดเชยที่ดินดังกล่าวเป็นการชดเชยกรณีที่ดิน ส.ป.ก. ๔-๐๑ ทำให้เกิดความเข้าใจว่าเป็นการซื้อคืนที่ดินของรัฐที่เราได้จัดไปโดยการให้เปล่า จึงขอทำความเข้าใจให้ตรงกันว่า การจ่ายค่าชดเชยที่ดิน เป็นค่าสูญเสียโอกาสทำกินในที่ดิน และค่าบุกเบิกกันทางพัฒนาแปลงที่ดิน ไม่ใช่เป็นการซื้อที่ดินของรัฐกลับคืนมา

ดังนั้น จึงขอให้ชะลอการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวไว้ก่อน และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยกันปรับปรุงหลักเกณฑ์ต่างๆ ให้ชัดเจนสามารถตอบคำถามหรือข้อสงสัยของสังคมให้ชัดเจน และจัดทำเป็นระเบียบ คปก. เพื่อเสนอ คปก. พิจารณาให้ความเห็นชอบเสียก่อนจึงจะนำไปปฏิบัติต่อไป ซึ่งสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) เห็นด้วยกับแนวทางที่ ลธก. เสนอ

๖. งานจัดซื้อที่ดินเอกชน

ลธก.ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับนโยบายเร่งรัดการจัดซื้อที่ดินเอกชน โดยไม่คำนึงว่าที่ดินเอกชนที่จะซื้อนั้นมีราคาสูงมาก จนเกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินดังกล่าวไม่สามารถที่จะเช่าซื้อที่ดินดังกล่าวได้เลยคงทำได้เพียงการให้เช่าที่เราได้ลดราคาเช่าลงมาอย่างมาก จึงเป็นการลงทุนมหาศาลเพื่อแลกกับเงินค่าเช่าที่ดินเล็กน้อย เป็นนโยบายซ้ำๆ จับตักแตน

ทั้งนี้นโยบายดังกล่าวได้มีผู้ชี้แจงว่าต้องการใช้เงินกองทุนฯ ให้เหลือน้อยที่สุดเพื่อจะได้ขอเงินจากรัฐบาลมาเติม ซึ่งเป็นการเข้าใจผิด ถ้าคุณใช้เงินของรัฐหมดไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ รัฐก็จะไม่สนับสนุนในโครงการดังกล่าว หรืออาจจะส่งผลให้หน่วยงานถูกตรวจสอบได้ หรือกลัวว่ารัฐบาลจะเอาเงินกองทุนฯของเราไปใช้ในเรื่องอื่น ซึ่งขอเรียนว่าเป็นการเข้าใจผิด เงินกองทุนฯ ของเรานั้น แท้จริงเป็นกองทุนฯของกระทรวงการคลัง แต่เราเป็นผู้ใช้จ่ายตามกฎหมาย เขามีแต่ตัวเลข เขาไม่ได้มีเม็ดเงินให้เรา เพราะฉะนั้นไม่มีโอกาสเลยที่เขาจะเอาเงินเราไปใช้

ในการจัดซื้อที่ดินเอกชน ขอให้ ส.ป.ก. จัดทำแผนการผลิตของเกษตรกรในที่ดินแปลงที่จะซื้อประกอบการตัดสินใจซื้อ เพื่อแสดงให้เห็นว่า เมื่อ ส.ป.ก. ซื้อที่ดินเอกชนนั้นมาแล้ว และเกษตรกรได้ดำเนินการตามแผนการผลิตแล้วเขาก็จะสามารถอยู่ได้ มีเงินเหลือพอจะทำการเช่าซื้อที่ดินจาก ส.ป.ก. ซึ่งการจัดทำแผนการผลิตที่ผ่านมาและกระบวนการที่จะให้เกษตรกรปฏิบัติตามแผนการผลิต ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง โดยอ้างว่าเป็นนโยบายเร่งรัดการจัดซื้อที่ดินเอกชนเดิม

ดังนั้นจึงขอยกเลิกนโยบายเร่งรัดการจัดซื้อที่ดินเอกชนเดิม โดย ส.ป.ก. จังหวัดยังคงต้องจัดซื้อที่ดินเอกชนตามปกติ เพราะไม่ได้ยกเลิกภารกิจนี้ เพียงแต่ยกเลิกการเร่งรัดให้เป็นภารกิจปกติ ไม่ต้องรีบซื้อก็ได้ของดีในราคาถูก และการซื้อที่ดินผ่านนายหน้าทั้งนายหน้าที่เปิดเผยหรือแฝงมาในรูปของผู้รับมอบอำนาจ ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่สามารถดำเนินการได้ การซื้อที่ดินผ่านนายหน้าดังกล่าว เป็นความผิดที่มีโทษร้ายแรงทั้งทางอาญาและวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ จึงขอให้ทั้งระวังและสังวรณไว้ ใครที่ดำเนินการซื้อที่ดินผ่านนายหน้าไปแล้ว ควรกลับไปทบทวนและต่อรองกับเจ้าของที่ดินโดยตรงและจริงจัง ไม่ใช่ต่อรองที่ดินกับเจ้าของที่ดินต่อนายหน้า เป็นต้น ใครที่ซื้อที่ดินผ่านนายหน้า ขอเตือนว่าไม่มีทางหนีพ้นจากการตรวจสอบเพราะเป็นพฤติกรรมเชิงประจักษ์ ซึ่งต้องทั้งร้องรอยให้ตรวจสอบจนได้ จึงอยากขอร้องว่าใครยังทำอยู่หรือคิดจะทำขอให้เลิกทำเสีย ลธก.อยากให้ซื้อที่ดินเอกชนมาจัดสรรให้แก่เกษตรกร เปรียบได้กับการทำบุญกุศลให้แก่เกษตรกร แต่หากซื้อที่ดินผ่านนายหน้า ราคาที่ดินก็จะแพงขึ้น เปรียบได้กับการทำบาปแก่เกษตรกร จึงอยากขอให้ช่วยกันพิจารณาอย่างรอบคอบในการจัดซื้อที่ดินเอกชน เพื่อเป็นการทำบุญกุศลกับเกษตรกรร่วมกัน

๗. เรื่องรายงานผลการดำเนินการแบบ PARA

ลธก.ได้ให้สำนักวิชาการและแผนงาน ปรับปรุงเกณฑ์การประเมินผลเกี่ยวกับการรายงานผลการดำเนินงานแบบ Real Time หรือ PARA เพราะเห็นว่าเป็นระบบประเมินที่ยังไม่เป็นธรรมเท่าที่ควร เช่น การซื้อเพื่อการตรวจสอบการถือครองที่ดิน ซึ่งปรากฏว่า ส.ป.ก.จังหวัด จะได้รับข้อมูลแผนที่การถือครองที่ดินจาก สผส. ไม่พร้อมกันหรือการโอนงบประมาณไปจังหวัดไม่พร้อมกัน ทำให้การประเมิน ณ เวลาเดียวกันจะเกิดความไม่เป็นธรรม หรืองานบางอย่างจังหวัดเล็กจะได้เปรียบจังหวัดใหญ่ แม้ว่าจะมีการถ่วงน้ำหนักแล้ว แต่การจะนำผลการประเมินแบบ PARA ดังกล่าว มาเป็นฐานในการให้คุณให้โทษแก่ข้าราชการโดยเฉพาะ ปทจ. ต้องมีความละเอียดรอบคอบใช้ชี้แจงต่อสาธารณะได้ ใช้อ้างในทางคดีได้ และเมื่อมีการปรับปรุงแล้วจึงจะนำมาใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานของ ส.ป.ก.จังหวัด ต่อไป

ทั้งนี้ จะนำผลการประเมินในระบบ PARA มาประกอบการพิจารณาแต่งตั้งข้าราชการโดยหากผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมายติดต่อกันหลายรอบการประเมินและไม่สามารถชี้แจงเหตุผลได้ อาจจะมีการพิจารณาปรับเปลี่ยนระหว่างปฏิรูปที่ดินจังหวัด (อำนวยการวัน) ที่มีผลงานโดดเด่นไปรักษาราชการแทน

ปฏิรูปที่ดินจังหวัด (อำนวยการสูง) และปฏิรูปที่ดินจังหวัดอำนวยการสูง ไปรักษาราชการแทนปฏิรูปที่ดินจังหวัดอำนวยการต้น รวมถึงผู้อำนวยากรกลุ่มที่มีผลงานโดดเด่นไปรักษาราชการแทนปฏิรูปที่ดินจังหวัดเพื่อศึกษาและเรียนรู้งาน หรือเพื่อเตรียมความพร้อมในการดำรงตำแหน่งสูงขึ้น

๘. นโยบายอื่นๆ ที่จะมอบไว้เป็นกรอบความคิดมีอยู่ ๔ เรื่อง

๘.๑ การเพิ่มอัตราค่าเช่าที่ดินและลดอัตราค่าเช่าซื้อที่ดิน

- ขอฝากสำนักบริหารกองทุน (สบท.) ทบทวนภารกิจในการเพิ่มอัตราค่าเช่าที่ดินและลดอัตราค่าเช่าซื้อที่ดินสร้างความสมดุลเพื่อก่อให้เกิดแรงจูงใจในการเช่าซื้อที่ดินเอกชน

๘.๒ งานเร่งรัดการจัดเก็บค่าเช่าที่ดินและจัดเก็บหนี้สินเกษตรกร

- ขอฝาก สบท. ไปคิดกำหนดมาตรการจูงใจให้เกษตรกรมาชำระค่าเช่าที่ดินและหนี้สินให้รวดเร็วยิ่งขึ้นและเพิ่มช่องทางในการชำระหนี้ของเกษตรกรให้สะดวกและรวดเร็วขึ้น เช่น การชำระหนี้ผ่านธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

๘.๓ งานปรับปรุงหลักเกณฑ์การคิดค่าเสียหายในการฟ้องขับไล่ผู้ถือครองที่ดินที่ใช้ประกอบธุรกิจรีสอร์ท

- ให้มีมาตรการกดดันคู่ความฝ่ายตรงข้ามให้ออกจากที่ดิน โดยทบทวนการกำหนดค่าเสียหาย ซึ่งปัจจุบันใช้ราคาค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นฐานในการคิดค่าเสียหาย ซึ่งไม่สอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริงที่ผู้กระทำผิดหรือจำเลยใช้ประโยชน์โดยเป็นการใช้เพื่อการพาณิชย์หรือธุรกิจโรงแรม จึงให้ใช้ฐานค่าเช่าที่ดินเพื่อการพาณิชย์เป็นฐานคำนวณค่าเสียหาย และต้องจูงใจให้ศาลเห็นว่ามีเกษตรกรรอรับการจัดที่ดิน หากคดีล่าช้าจะทำให้เกษตรกรผู้ยากไร้จะเสียโอกาส ตลอดจนเมื่อศาลตัดสินแล้วในชั้นบังคับคดีจำเลยมักจะขอทุเลาการบังคับคดี จึงขอให้มีการเรียกให้จำเลยวางเงินเป็นรายเดือนเพื่อให้ไม่ประวิงเวลาโดยมอบสำนักกฎหมายไปพิจารณาดำเนินการต่อไป

๘.๔ การโอนมรดกเต็มแปลง

- จะแก้ไขให้ไม่ต้องรังวัดแปลงใหม่ในระบบ UTM อีก เพราะอย่างไร ส.ป.ก. กำลังดำเนินการอยู่แล้ว การให้ ส.ป.ก. ไปรังวัดแปลงใหม่อาจทำให้เกิดความล่าช้าในการให้บริการแก่เกษตรกรในเรื่องนี้จะศึกษาอีกครั้งและจะสั่งการลงไป

สุดท้ายนี้ ลธก.ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า การมาดำรงตำแหน่ง ลธก.ส.ป.ก.เพื่อจะมาสานต่อในสิ่งที่ของเดิมทำไว้ดีแล้ว ส่วนที่ยังไม่ดี มีข้อบกพร่องหรือยังทำไม่สำเร็จก็ต้องมาแก้ไข โดยจะไม่กดดันให้ต้องทำเรื่องที่มีกฎหมายอย่างเด็ดขาด แต่ต้องขอให้เร่งรัดการทำงานให้มากขึ้น เพื่อตอบสนองนโยบายของกระทรวงฯ และของรัฐบาล จึงขอให้เข้าใจในเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องมาเร่งรัดงานด้วย หลังจากนี้ ลธก.มีแผนการตรวจเยี่ยม ส.ป.ก.จังหวัดและให้ถือเป็นนโยบายว่าไม่ขอรับของฝาก ขอแค่มาร่วมทานข้าวด้วยกันก็พอ

สรุปคำบรรยายโดย

กลุ่มยุทธศาสตร์และวิชาการด้านการบริหารงานบุคคล
จากการเจ้าหน้าที่

๑๗ มีนาคม ๒๕๕๘